

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 28

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.**Rokopisi se ne vračajo**

I. LETO

Murska Sobota, 26. junija 1932.

ŠTEV. 17

Reparacije

Ko je bila svetovna vojna končana, se je Nemčija obvezala plačevati državam zmagovalkam vojno odškodnino, katere višina se je večkrat spremenila. Del te vojne odškodnine je dobivala tudi naša država, ki je razmeroma največ žrtvovala za zmago zveznikov. Taka vojna odškodnina služi za popravila (reparacije), ki so bila potrebna vsled vojnih poškodb. Znano je, da je na velikem delu naše domovine divjala vojna, da so bila uničena sela, porušena mesta in uničeni drugi izdelki človeških rok. Zato se je naši pripadajoči državi del vojne odškodnine uporabljal deloma tudi za obnovitev porušeni pokrajin, ostanek pa za plačilo vojnih dolgov.

Lani pa so velesile Nemčiji dovolile odlog plačevanja vojne odškodnine za eno leto. S tem je samo naša država izgubila okrog ene milijarde dinarjev letnih dohodkov, kar se je v državnem proračunu zelo hudo občutilo. Bilo je treba na vseh straneh izdatke zmanjšati in započeti dela se niso mogla nadaljevati. Sedaj so zopet državniki zbrani v Lausanni, kjer se posvetujejo in sklepajo, da li naj Nemčija še nadalje ne plačuje reparacij.

Zelo pomemben je bil na tem zboru govor našega ministerskega predsednika in zunanje-ga ministra g. Marinkoviča. Protestiral je, da se brez manjših držav sklepa o taki važnih vprašanjih. Ako se že hoče pomagati Nemčiji v njeni gospodarski stiski se ne sme prezreti naše države, ki se mora tudi boriti z gospodarskimi težkočami. Ako nam odpade delež na reparacijah, nam morajo velesila na drugi strani pomagati. Naša država je za zmago toliko žrtvovala, da v polni meri zasluži, da soodločuje v tako važnih vprašanjih.

Govor g. Marinkoviča je napravil silen vtis, kar je dokazovalo vsestransko pritrjevanje. Francoski ministerski predsednik g. Briot se je pred vsemi drugimi dolgo razgovarjal z g. Marinkovičem in se zanimal za naše mnenje.

Prepričani smo, da bo uspelo zaščititi naše interese, od katerih je v veliki meri odvisen

naš nadaljni gospodarski razvoj in procvit ter blagostanje državljanov.

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Senat je sprejel zakon o pobijanju draginje. Ta zakon je že preje sklenola narodna skupščina, liki ga je senat v toj, od parlamenta sklenjeni formi nej štee odobriti. Proti, od parlamenta napravljeno zakon, so bile od trgovcev vlozene pritožbe, štere je senat v račun zee, pa zakon sploj spremeno. Cilj tega novega zakona je, ka se zabrani špekulacija s tistim blagom, štero je za življenje vsakšemi potrebno. Zakon nalaga pri tem glavno skrb občinam. Novi zakon de mogao zdaj parlament na novo sklepati. — Pri debati zakona o pobijanju draginje v senatu je eden del senatorjev zahteval od vlade, da naj regulira cene tudi stanovanjem, štere so zdaj previsoke. — Naš min. predsednik in zunanji minister g. dr. Marinkovič je zastopao našo državo na gospodarski konferenci v Lausani. Imeo je velki govor, od vseh delegatov odobravani, posebno od francoskega min. predsednika Heriota. Zagvušano je, ka doseže naša država na toj konferenci velik uspeh. — Naša država je plačala dne 15. t. m. vse zapadle obresti od državnih posojil. To redno plačivanje obresti je za velavo naše države velikoga pomena, pa zato tudi dinar najjačjo veljavo ima po svetu. — Odpoklicani je kak naš poslanik g. min. dr. Ivan Shvegel v Buenos Airesu. Na njegovo mesto pride drugi. — Od ministerstva za gradbo je vödani pravilnik k novemu gradbenemu zakonu. Pravilnik ureja vsa pitanja zakona, šteri zdaj velja za celo državo. — Med našo državo, Čehoslovaško, Rumunijo in Poljsko je sklenjen dogovor o enakem načinu prodavanja lesa v zvünske države. S tem se šče dosegnoti bougše cene. — Klub poslancev in senatorjev JRKD v Beogradu ima 25 t. m. važno sejo. Na toj seji do se obravnavale notranje politične prilike v državi i do se storili sklepi, šteri do velke važnosti za nadalnje delo v državi. — Banovinski odbor JRKD za našo banovino je imeo svojo sejo v Celju, dne 19. t. m. Na toj seji je zvolo za svojega predsednika senatorja ga. dr. Rajerja, v predsedstvu je med drugimi tudi naš poslanec g. Benko.

Nemčija. Komunisti so stavili v deželnem zbori predlog, naj se z visokimi davki obremenijo vsi dohodki preko 12 000 mark letno. Samo na Pruskem bi vrgle te dajatve preko 2 milijardi mark, kar bi se porabilo za podporo brezposelnim. Ar so pa bili podani ugovori, predlog ni prišao v razpravo. — Nadaljni komunistični predlog, naj pruska vlada zahteva od državne vlade, da Nemčija izstopi iz Društva narodov, je bio z glasovi komunistov i narodnih socialistov sprejet. Sledi se je pa pokazalo, da zbornica ni bila

sklepčna, ar je bilo oddanih premalo glasov. — Državni predsednik Hinoenburg je podpisao zasilno uredbo, s štero se ukinja nedavna prepoved narodno-socialističnih napadalnih oddelkov, kar je i ešče bo imelo usodne posledice za notranji razvoj države. Slabe posledice toga ukrepa so se že pokazali pred dnevi. Po vsej Nemčiji so se vršili krvavi spopadi med političnimi nasprotniki, šteri so se končali kak običajno veliko število mrtvih i ranjenih. Del krivde za spopade je pripisati komunistom, šteri so zaradi zopetnega pojava uniformiranih narodnih-socialistov, razvili živahnije delovanje. Radi teh krvavih izgrediv se je sestala konferenca notranjih ministrov ter se pričakujejo odločilni sklepi.

Italija. Velki proces proti atentatorju na Mussolinija, Sbardelotte i proti trgovcu Bovane, šteri je imeo skladišče razstreliv v svrhu protifašističnih napadov, se je končao s tem, da sta bila oba obsojena na smrt z ustrelitvijo v hrbet, kar se je tudi včasi izvršilo. Ob tej priliki je zopet fašistični tisk po svojem običajnem načinu napadao sosedne države, predvsem Francijo i Belgijo, štere so dale zatočišče italjanskim emigrantom, a sami pa ne vidijo, da se v njih deželi nahajajo izdajalci jugoslovanskega naroda, šteri so našli pri njih gostoljubno streho i od tam rovarijo proti naši državi. Ti ljudje pravijo v svojem časopisu: „Z bombami i peklenskimi stroji je treba razbiti Jugoslavijo“. Za Jugoslavijo je dovoljeno i dopustno vse, kar proglašajo v Italiji za največji zločin. — Ministerski svet je določo, da se iz notranjega posojila, štero je bilo pred kratkim podpisano, da vsoto od 250 milijonov lir za javna dela. — Italija bo prispevala za avstrijsko posojilo 30 milijonov šilingov pod pogojem, da bo Avstrija dovolila za prevoz blaga iz Reke i Trsta čim večje olajšave. S tem hoče Italija rešiti obe mesti pred vedno večjim propadanjem.

Madžarska. Pred prehadom pri eni zadnjih sej v parlamentu, je poslanec Neszko sporočil, da se je ustanovila madžarska narodno socialistična stranka, štera ima točno isti program kak Hitler v Nemčiji. — Zadnje dni so se vršile tik ob češkoslovaški meji madžarski vojaški manevri, šterih se je udeležilo tudi številni oddelki telovadnega društva Leventa. Pri tej priliki se je pokazalo, da je to društvo samo krinka, za štero se skriva prepovedana madžarska vojska. Da bi bilo izzivanje ešče večje, so bili člani društva preoblečeni v uniforme češkoslovaške vojske. Predstavljali so sovražnika, šteroga je vojska napadala. Takšen način izigravanja mirovnih pogodb lahko dovede do vsega

drugoga, samo ne do zblizanja med podunavskimi državami.

Bolgarija. V Sofji se je začeo velki proces proti komunistom. Med razpravo je prišlo do velikih škandalov, pri šterih so policisti pretepli v dvorani nekaj obdolžencev tak, da se jim je ulila kri iz ust.

Grčija. Ministerski predsednik Venizelos je obolo na legarju i se zaradi tega ni mogeo udeležiti lausanske konference.

Švica. Tudi mirno Švico so pretresle demonstracije, štere so priredili komunisti. Izgredniki so metali na stražnike kamenje, nakar so stražniki streljali. Okrog 30 oseb so morali prepeljati v bolnico, a 50 oseb je policija aretirala.

Belgija. V belgijski zbornici se je odigrao razburljiv prizor. Včasi po otvoritvi seje je oddao neznan človek, ki je sedo v prvi vrsti na tribuni za gledalce, na skupino socialističnih poslancev iz revolverja več strelav, vendar pa ni bio nihče ranjen.

Svečana otvoritev mosta prek Ledave v Murški Soboti.

S podporo občine, cestnega odbora, dobrotnikov in s prispevki agrarnih interesentov je za to delo izvoljeni odbor zgradil nov most prek Ledave pri fazaneriji. Celo delo je izvršeno pod pokroviteljstvom ga. nar. poslanca Benko Josipa. Most je velke važnosti za naše siromašne agrarne interesente, kateri zemljo, posebno travnike, prek Ledave majo, pa so do sedaj mogli daleč okoli pridelke domov voziti. Dostokrat jih je zgrabo dež in uničil seno. Poleg tega pa bo ta novi most zblizal Murško Sobotu s severno od nje ležečimi občinami.

Tem dejstvom primerno se bo vršila svečana otvoritev tega mostu v nedeljo, dne 26. t. m. ob 3 uri popoldne na licu mesta. Govorili bodo g. načelnik odbora, g. nar. poslanec Benko, kateri bo tudi izvršil akt otvoritve mostu. Svirala bo ciganska godba Baranja, dobilo se bo jesti in piti in streljalo se bo. Sodelovali bodo tudi občinski odbori okoliških občin. Vstopnine ni.

Vabimo vse, posebno tudi prebivalstvo okoliških občin, da se te svečane otvoritve, ki bo nekaj novega v naših krajih, v velikem številu udeleže.

Trgovine na Vidov dan

Gremij trgovcev v Murški Soboti obvešča vse svoje člane, da morejo biti dne 28. junija to je na Vidov dan trgovine zaprte za časa službe božje. V nobenem slučaju pa ne več kakor 2 uri.

Na Petrovo, to je dne 29. junija pa morajo biti trgovine zaprte popoldan

Obrtni listi trgovcev

Gremij trgovcev v Murški Soboti poroča vsem svojim članom, da se nahajajo vsi oni obrtni listi, ki so bili oddani v svrhu registracije v pisarni gremija trgovcev v Murški Soboti, kjer si lahko vsak dan istega dvignete med uradnimi urami.

Važno opozorilo vsem trgovcem v srezu Murška Sobota

V prihodnjih številkah namerava gremij pričeti s priobčevanjem imen vseh trgovcev v srezu murško-soboškem, pri čem bo imetnikom obrtnih listov omogočena točna kontrola nad onimi, ki nimajo nobene pravice do trgovanja, radi tega se priporoča vsem gospodom trgovcem, da točno zasledujejo gremijalna poročila.

Razglas

Veliki živinski in kramarski sejem v Dolnji Lendavi se ni vršil dne 16. t. m., temveč se vrši vsled odredbe kralj. banske uprave v četrtek, dne 30. junija 1932.

Promet z živino je sedaj tudi v srezu Dolnja Lendava svoboden in dovoljen. Zaprte so le še občine Pinče, Čentiba, Dolina in Peteševci radi tega, ker mejé te občine na Medjimurje.

Županstvo občine
Dolnja Lendava.

Murška Sobota

— **Osebna vest.** K ovdešnji četi 36. p. p. je bio dodeljen g. podporučnik Markovič Vojislav iz Varaždina.

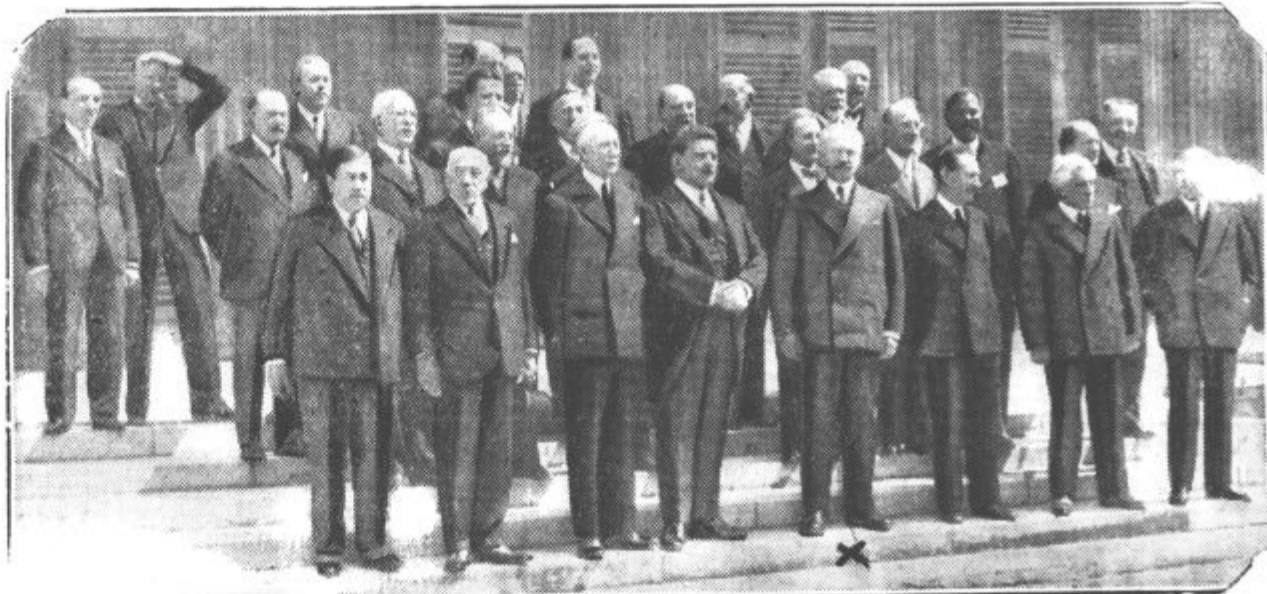
— **Nesreče.** Horvat Matjaž posestnik iz Brezovice se je prav težko ponesrečo v hlevi, gde je imeo oprava pri biki, šteri se je odvezao. Ko ga je hoteo zopet privezati nazaj, je bik njemi z vso močjo stopo na nogo, da mu je isto razmesaro i pretrgao žile. Cimerman Anton iz Veržeja je pomagao pri sosedu pokrivati streho. Pri tem mu je spadno tram na glavo i je dobo občutne poškodbe. — Iz Goričkega so pripeljali v bolnico tudi nekega zidarja, šteroga je žena tak zbila, da je morao poiskati zdravniško pomoč. Možakar je že skoro 60 let star i se je pred kratkim že tretjič oženo. Žena pa je 30 let mlajša i je žrada pogledala ešče po fantih, zaradi česar je prišlo do prepira, na to do pretepa i končalo se bo z sodnikom.

— **Dar.** Tukajšnji osnovni šoli je postajenačelnik g. Vrančič podaro krasno zbirko metaljev, za kar se mu upraviteljstvo šole najlepše zahvaljuje!

— **Upraviteljstvo osn. šole v M. Soboti** se tem potem zahvaljuje vsem darovalcem, ki so pripomogli, da se je pogostitev siromašne dece tako lepo izvršilo.

— **Nižji tečajni izpit na realni gimnaziji**, ki mu je predsedoval g. dir. Vagaja Ludvik, je delalo 23 učencev med njimi 3 učenke. Izpit so položili sledeči:

Antauer Jožef (p. dobro), Cigut Koloman (p. dobro), Čarni Koloman, Duh Martin (p. dobro), Hozjan Vinko, Klanjšček Viktor (p. dobro), Košar Alojz, Kovačič Nikolaj (p. dobro), Lipovšek Saša (p. dobro), Lucu Marija, Novak Franc, Slokan Avgust (p. dobro), Šalaj Lovrenc, Šerbec Milan,

Novajfrancoska vlada po prisegi: V sredini ministrski predsednik Edvard Herriot in zraven njega, predsednik republike x Albert Lebrun.

Škrobar Anton, Titan Ernest, Varga Ludvik, Vlaj Vilma (z odliko), Vrečič Viljem (z odliko).

Za tri mesece so bili odklonjeni trije in je splošen izid prav ugoden.

Dolnja Lendava

— **Dolnja Lendava.** Pri sreskem sodišči v Lendavi sta napredovala v višjo skupino uradnika gg. Geder Joško in Mod Evgen.

— **Sprememba posesti.** Hišo, v kateri se je prej nahajala pošta, last bivše poštarice, je kupil trgovec g. Bartoš.

— **Občni zbor.** Zadružna hranilnica in posojilnica v Dol. Lendavi je imela svoj prvi redni letni občni zbor. O delovanju zadruga je podal daljše poročilo načelnik g. Horvat Izidor, iz katerega je razvidno, da je zadruga tekom prvega leta obstoja dosegla lepe uspehe. Upravičila je svoj obstoj in pokazala je, kako potrebna je bila za malega človeka v lendavski okolici.

— **Krajevna organizacija J. R. K. D. v Dol. Lendavi poziva vse, ki še niso pristopili v organizacijo, da se vpišejo v isto. Zglasiti se je pri tajniku g. Gedru vsak dan od 13 - 15. ure. Člani si naj naroče M. Krajno.**

DOPISI

Gederovci. Sokolska četa priredi na praznik sv. Petra in Pavla (29. t. m.) svoj prvi javni nastop na Krajni na vrtu g. Sočiča ob 16 h. (4) popoldne. Po javnem nastopu družaben sestanek. Vabimo vse prijatelje Sokola, da se prireditve polnoštevilo udeležijo. Zdravo!

Mala Nedelja. Sokolska četa priredi na Petrovo dne 29. junija ob 3 uri v Društvenem Domu „Vidovdanskoproslavo“. Vprizori se otroški prizorček „V boj za mamico“ in sokolska igra „Krst Jugovičev“. Spisala Manica Komanova. Med odmori svira Sokolska godba! Vabljeni vsi k obilni udeležbi. Zdravo!

ZANIMIVOSTI

Kuga. V Oranbolano v portugalski koloniji je vovdarila kuga. Okrog 100 oseb je zbolelo za to grozno boleznijo i v najkrajšem časi jih je umrlo 23. Kugo so zanesle v kolonijo podgane neke angleške ladje, štera je prišla iz Južne Amerike natorvjenja z koruzo.

Uho mu je odgrizno. Prav čuden način, da prepriča svojega nasprotnika o svojem političnem mišljenju, je uporabo predsednik neke politične stranke v Szentes na Madžarskem, Jožef Balint po imenu. S svojim nasprotnikom, predsednikom nezavisne stranke malih kmetov Jožef Ornyikom, je bio povabljen k nekemu skupnemu prijatelju. Pri obisku se je razvila prav ostra debata med obema, štera se je končala s tem, da je Balint skočo na Ornyika ter mu s tremi vgrizi odtrgao levo uho. Ornyik je mogao v bolnico, a Balint pa pred sodnika.

Pes ga je ustreljo. V Berlinu se je na tragičen način ponesrečo komercialni svetnik Maks von Guillaume. Pripravljao se je na lov. V zadnjem momentu je ešče popravljal nekaj, psovi kar pa je bilo za njega usodno. Pes je skočo na njegovo puško, štera je bila nabita. Puška se je sprožila i strel je zadeo Guillaume-a v glavo, šteri se je zgrudo mrtev na tla.

Žalosten konec madžarskega narodnega junaka. Državni pravnik je proti bivšemu polkovniku Juliu Osztensburgu vložil tožbo radi nešteti goljufij, štere je imenovani izvršo. Osztensburg je bio po vojni poveljnik večjega oddelka, ki se je bojeval proti boljševikom. Pozneje je postao pristaš kralja Karla ter je sodelovao pri njegovem političnem i vojaškem puči. Kak je znano, so vse te akcije klaverno končale i od takrat naprej se je Osztensburg bavo z trgovino, dokler ni prišlo do razkritih goljufij.

Auto porušo del hiše. Nek tovorni automobil, šteri se je peljao proti Pilznu na Češkem, je v kraji Bokow zavozo z vso silo v ogeo neke hiše. Pri tem je odtrgao vogel hiše v višino 3 metrov i 1 meter v globino. Auto je sila udarca vrglo proti nasprotni hiši, štero je tudi poškodovao. Nek mimoidoči delavec se pri tom smrtno ponesrečo, dočim so oni, šteri so bili v avtomobilu, ostali nepoškodovani. Hiša, v štero se je zaleto auto, je tak poškodovana, da da se bo najbrže zrušila, radi česar so se morali vsi tamošnji stanovalci izseliti.

Občni bor Kmetijske družbe v Ljubljani

je bio 8. t. m. Na tem so bila pravila družbe spremenjena v toliko, da so lahko tudi učitelji i drugi, ki nimajo krave, redni člani. V glavni odbor sta izvoljena tudi g. ing. Mikuž i Beltinec i g. Kūhar Števan iz Pucnec, tak, da je zdaj tudi naša krajina i sicer prvič zastopana v Kmetijski družbi po svojih najodličnejših kmetijskih predstavnikih.

Prostovoljna JAVNA PRODAJA

njiv, travnikov, goric i šum se vrši v nedeljo, 10. julija ob 2. uri popoldne v

Dankovcih št. 16.

pri Horvat Aleksandri. Zemlja se lahko vsak čas ogleda. Prodajo bo vršo i daje podrobnejša pojasnila

FRAN KODER

advokat

Murška Sobota.

Jugoslovanska — Radikalna Kmečka Demokracija.

Kresovi. Naše krajevne organizacije dobe te dni od stranke pozive, ka naj vsepovsedik 27. t. m. zvečer zažigajo na gričih ali ravnica kresove. Prosimo krajevne organizacije, ka naj to častno nalogo v obilni meri izvrše in nam poročajo, kelko kresov je v njihovi okolici gorelo, kdo jih je zažgal in koliko od teh so napravile naše organizacije. Srezki odbor JRKD v Murški Soboti.

Sreski odbor J. R. K. D. v Dolnji Lendavi je te dni razposlal na vseh 34 organizacij okrožnico. Krajevni odbori naj na svoji seji razpravljajo o vsebini te okrožnice. Zapršene podatke je poslati čim prej sreskemu odboru. Ako hočete več informacij, se vam bodo dale v tajništvo.

Dne 26. VI. okrožni zlet Prekmurskega Sokolskega okrožja v Beltinc

Ugotovili smo, da nekatere organizacije nimajo naročenega v svojem območju *svojega lista „Murske Krajine.“* Če hočete biti o vsem informirani, morate imeti Krajino, kjer najdete mnogo važnih reči. Sploh polagamo kr. organizacijam na srce naše glasilo, ki ga v mejah možnosti širite.

Na razne vloge najdejo kraj. organizacije odgovore, kde davle g. poslanec odgovore. Po potrebi bo pa tuj sreski odbor davao na pitanja odgovore v našem listi. Pazite na to!

Iz delovanja gremija trgovcev v Murski Soboti.

PREPIS. Zapisnik

sestavljen na XI. rednem občnem zboru gremija trgovcev za srez Murska Sobota v Murski Soboti, ki se je vršil v dvorani „Sokolskega doma“ v Murski Soboti, dne 4. junija 1932 ob pol 12. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo načelstva, tajništva in blagajnika,
- 2.) Poročilo pregledovalcev računov,
- 3.) Proračun za leto 1932,
- 4.) Preosnovanje gremija po novem obrtnem zakonu,
- 5.) Odobritev novih pravil,
- 6.) Prenos poslov na novo upravo,
- 7.) Volitev nadzornega odbora,
- 8.) Določitev načina gremijalnih objav,
- 9.) Razprava o obligatornem bolniškem in starostnem zavarovanju,
- 10.) Razni predlogi,
- 11.) Slučajnosti.

Navzoči: gg. Čeh Franc predsednik, Kaiser I. tajnik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo, dr. Bratina Fr. sreski podnačelnik, kot vladni zastopnik, Nemeč Janez in Brumen Joško, podpredsednik, Heimer Arnold, Šiftar Ludvik, Benko Ludvik, Gašpar Josip, Cvetič Janez, Hahn Izidor, Kuhar Franc, Mesarič Štefan kot odborniki, Dittrich Gustav, Holcman Štefan, Hahn Pavel, Kreft Alojz kot namestniki ter Golob Ludvik in Šiftar Karol kot pregledovalci računov.

Svojo odsotnost so opravičili gg. Benko Josip radi bolezni, Trautman Aleksander in Škraban Janez radi sejma v Križevcih.

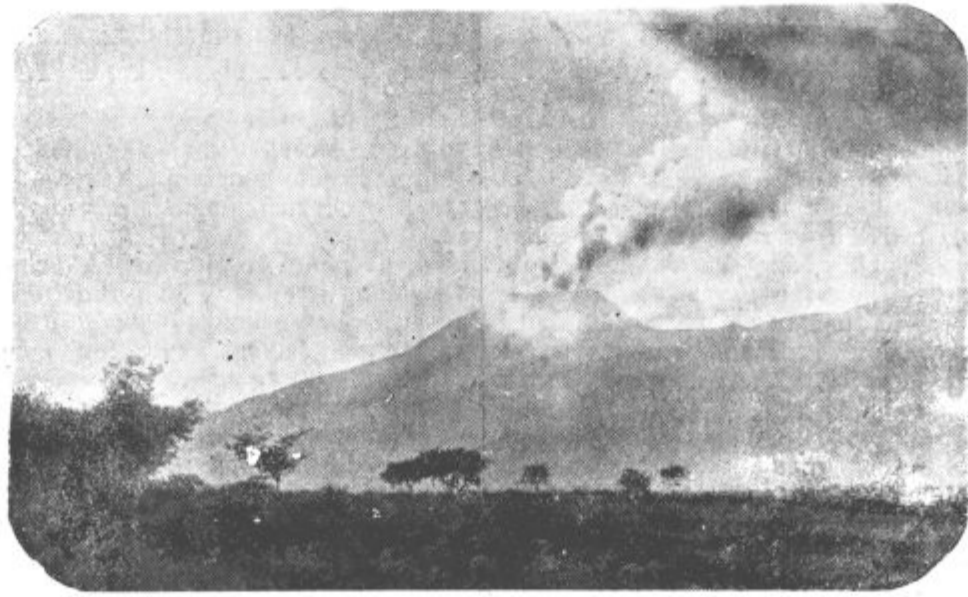
Nadalje sta navzoča kot gosta gg. Baukart zastopnik Gremija trgovcev v Ljutomeru in Sočič Fr. zastopnik Gostilničarske zadruge v Murski Soboti.

Od članstva je navzočih 316 trgovcev, a svojo odsotnost je pismeno opravičilo 49 članov.

Ob pol 12 uri otvori predsednik g. Čeh Franc občni zbor s pozdravom na vse navzoče, posebej pozdravi Zveznega tajnika Kaiser I., sreskega podnačelnika dr. Bratina, zastopnika ljutomerskega gremija gg. Baukarta in Gostilničarske zadruge Fr. Sočiča. Konstatira, da je občni zbor sklepčen v smislu § 17 gremijalnih pravil ter je bil isti v smislu § 372 obrtnega zakona privolno sklican.

Predno preide na dnevni red se spominja umrlih članov gg. Vogler Josipa iz Petajncev, Škrilec Franca iz Beborce, Ehrenstein Sigmunda iz Murske Sobote, Korpič Jožefa iz Čončev in Klekl Barbare iz Krajne, ki je v času od zadnjega t. j. X. dnevnega občnega zbora do današnjega občnega zbora, pobrala smrt; V občasitih navedenih pozove navzoče a jim zakličejo trikratni „Slava“.

Pri prvi točki dnevnega reda da g. načelnik, načelstveno, tajništvo in blagajniško poročilo kakor sledi:

Izdežele velikih potresov: Ognjenik Collima v Mehiki kjer je bilo središče potresa. Število mrtvih znaša 500, nad 20 krajev je v razvalinah.

„Zadnji, to je X. redni občni zbor se je vršil dne 1. maja 1931.

V poslovnem letu 1931, nas je zajela velikanska gospodarska kriza, ki pa ne vlada samo pri nas, temveč kakor je splošno znano po vsem svetu. V našem srezu beležimo v letu 1931 vsled tega 4 konkurze in pet poravnjav izven konkurza. Da odpomoremo, oziroma olajšamo sedanjo krizo, je dolžnost nas vseh, da se poprimemo dela z podvojeno silo ter nastopamo z združenimi močmi.

Načelstvo gremija je vedno upoštevalo obstoječi položaj ter imelo v vidiku pretečo nevarnost in skušalo v kolikor je bilo možno in v kolikor so dopuščale zakonske prilike, preprečiti vsako škodo, ki je pretila.

Dne 1. IV. 1931 je bil preosnovan zakon o davku na poslovni promet, vsled tega je večini našim trgovcem, posebno z mešanim blagom, branjarijo, železnino in manufakturo olajšan posel.

Predpis pridobninskega davka se je sicer iz leta 1930 na 1931 zmanjšal v splošnem, a na žalost ga posamezni trgovci niso dosti čutili, ker je mnogo trgovcev ustavilo svoj obrat in je bil efekt le na zunaj, dočim je je za posameznike ostal davek skoro nespremenjen.

V tej gosopodarski krizi je dolžnost nas vseh, da se poprimemo dela in delamo složno za splošen napredek trgovstva.

Najvažnejši dogodek za trgovstvo in obrtništvo v zadnjem desetletju po moramo beležiti, izdajo novega obrtnega zakona, ki je stopil v veljavo dne 9. marca 1932.

Po tem zakonu obdržijo vsi imetniki sedajnih obrtnih pravic, ki so si jih pridobili pred 9. marcem 1932 iste nadalje, vendar je dolžnost vsakega, da v smislu § 456 obrtnega zakona, da svoj obrtni list registrirati, kar je koleka prosto.

Pozivam vsled tega vse navzoče, da oni, ki doslej svojega obrtnega lista v svrhu registracije še niso predložili, to store najkasneje do 9. t. m. Po tem dnevu zgubijo neregistrirani obrtni listi vsako veljavo.

Novi obrtni zakon nam je prinesel že dolgo zaželjeno ureditev enakopravnosti v celi državi. Povdarimo lahko, da je ta novi obrtni zakon, čeprav v nekaterih točkah ne ustreza popolnoma našim željam, eden najmodernejših zakonov Evrope.

V letu 1931 je imelo gremijalno načelstvo 17 odborovih sej, 1 izreden občni zbor, 1 sestanek sadnih trgovcev v Cankovi, ter poučne sestanke o novem obrtnem zakonu in o pravicah in dolžnosti davkoplačevalcev, in to skupno z Obrtno in Gostilničarsko zadruge. Ti sestanki so se vršili v

mesecu decembru in sicer v Fokovcih Križevcih, Petrovcih, Gornji Lendavi, Rogaševcih, Cankovi, Bodoncih ter v Murski Soboti. Na vseh teh sestankih je bilo okrog 1400 navzočih, kar je jasen dokaz velike gospodarske krize, ker je zanimanje za olajšanje splošne gospodarske krize vedno večje.

Pri gremiju je bilo v letu 1931 registriranih 518 spisov, po pošti odposlanih 4703, a 74 dostavljeni na dom.

Gremijalna pisarna je naredila krog 1400 davčnih prijav in 20 priizvov.

Vsakemu članu je bila gremijalna pisarna v vseh zadevah vedno na razpolago, če so bile te strogo trgovskega značaja ali ne.

Dobra sadna letina v naši okolici je privabila gremiju mnogo novih članov, vsled česar beležimo v letu 1931, lahko rečemo, rekordni prirastek, kajti pristopilo je k gremiju 53 novih članov, a na novo izdanih obrtnih listov je pa bilo 73.

Izstopilo iz gremija odn. odjavilo je svoj obrtni list skupno 34 članov, tako, da je štel gremij ob začetku poslovnega leta 1931. 521 članov, a ob koncu poslovnega leta 1931 pa 539 članov. Od tega je bilo:

- 107 trgovcev z mešanim blagom,
- 83 branjarij,
- 4 trgovci z vinom,
- 54 trg. z dež. pridelki in sadjem,
- 66 trgovcev z živino,
- 6 trg. z usnjem in čev. potrebč.,
- 2 trgovca z železnino
- 3 trgovci z manufakturo,
- 138 trgovcev s perutnino in jajci,
- 76 raznih trgovcev,

Pomočnikov je prijavljenih pri gremiju: 73 moških in 14 ženskih; Vajencev in vajenk pa 26 moških in 4 ženske.

Pri moških pomočnikih so všteti tudi nakupovalci za sadje, katerih je bilo 21, vsled tega odpade na pomočnike v pravem pomenu besede t. j. pomočniki, ki so se trgovine zares izučili 52.

Dohodki gremija v letu 1931 so bili sledeči:
Inkorporacijska pristojbina, sprejem. in oprostn. učencev Din 27.995.
Članarina in tiskovine Din 31.230.—
Globe Din 790.—

skupaj Din 60.315.—

Izdatki so bili sledeči:

Plače in nagrade Din 18.000.—
Članarina Zvezi Din 7.175.—
Potnine Din 7.917.—
Pisarniške potrebščine in tiskovine Din 11.384.35
Podpore brezposelnim Din 2.450.—
Podpora šoli Din 3.000.—

skupaj Din 49.925.35

Premoženje je znašalo dne 1. januar 1932:
Gotovina Din 10.561.75
Pri Poštni hranilnici Din 678.99
V Kreditni banki d. d. v
M. Soboti fondi Din 54.903.10
V Kreditni banki d. d. v
M. Soboti ročna blag. Din 28.097.30
V Prekmurski banki d. d.
v M. Soboti Din 556.83
Pri Veliki občini M.
Soboti Din 80.000.—
Vrednostni papirji Din 1.500.—
skupaj Din 177.297.97

Odbor za postavitev „Trgovskega doma“ ima vlogo v Kreditni banki d. d. v Murski Soboti v znesku Din 3.203.70.

Izven tega poseduje gremij inventar: pisalno mizo, omaro za spise in polovico razmnoževalnega aparata.

V letu 1931 je bilo obrtni oblasti naznanjenih 56 slučajev prestopkov — neupravičenega trgovanja.
(Date sledi.)

SOKOL

Prekmursko sokolsko okrožje priredi v nedeljo, dne 26. junija okrožni zlet v Beltincih, na katerem nastopijo vsi oddelki iz okrožja, sokolske čete in vojaštvo s prostimi vajami. Pričetek programa je določen na 3. uri popoldan s povorko skozi Beltince in nato na telovadišče, kjer bo ob 4. uri javen nastop. Proste vaje vseh oddelkov spremlja godba iz Ljutomeru in deloma sokolska fanfara iz M. Sobote. Po telovadbi bo plezanje na majniško drevo za lepe nagrade in še druga raznovrstna razvedrila. Na predvečer bo bakljada in užiganje umetnega ognja.

Vabimo vsa sokolska društva in prijatelje sokolstva, da se v čim večjem številu udeležijo našega zleta, da pokažemo narodu izraz naše ljubezni, ljubezni vseh sokolskih src do Nj. Vel. kralja in do sokolske ideje, bratstva, enakosti in svobode.

Prihitite bratje Sokoli, da oživi ideja Dr. Miroslava Tyrša, ki je zbudila vse okovane k novemu delu, da se še bolj utrdimo in uresničimo naše geslo — kajti to je bistvo nas vseh!
Zdravo!

*

Pozivamo vse sestre in brate, da se polnoštevilno udeležijo okrožnega zleta dne 26. t. m. v Beltincih. Kdor ima kraj — brezpogojno v kroju. Zbirališče ob 12. uri 30 pri Sokolskom domu, odkod vozi avto, ki bo vozil tudi nazaj v M. Soboto. Povabite prijatelje in znance. Zdravo!

Uprava Sokolskega društva
Murska Sobota.

*

Vsem edinicam Prekmurskega Sokolskega okrožja. Vabimo br. edince, da prihite v nedeljo 26. t. m. polnoštevilno v Beltince. Držite se navodil, ki ste jih prejeli te dni s posebnim okrožnico.

Opozorjamo br. uprave, da prijavijo vse javne nastope — vsaj 5 dni pred vršitvijo — z navedbo sporeda okrožju (čete društvu). Po nastopu je takoj poročati o izidu, navesti število sodelujočih in vodnike oddelkov. Okrožje.

Motorno kolo

znamke B. S. A. 250, cm³, dobro ohranjeno se po ugodni ceni proda. Poizve se v trgovini KUHAR, Murska-Sobota.

Kupim dobro seno in detelko
Kdo ima na prodaj naj se oglasi pri Josipu Benku v M. Soboti.

KMETIJSTVO

Kapuni in kapuniziranje

V neki kroniki od leta 1798 se že popejva slava štajerskim kapunom, štere so že tiste čase izvažali, čeravno ešče ni bilo železnice i avtomobilov, na Dunaj, v Nemčijo i Italijo. Kapuni so valali v najboljših hišah za delikateso. Pozneje pa se je kapuniziranje precej opustilo. Že par let se vrši spet propaganda za kapuniziranje, širi se največ iz Nemčije.

Kapuniziranje je priporočljivo, ar se kapun hitreje zre, postane dosta težji, kak ednako star petelin, meso pa je mehko, srčno okusno i tudi dosti dražje, kak kokošje. Kapuni dosti manje pojejo, pa se boljše redilo, ar so mirnejši in počasnejši, rabijo celo 40% manje krme, kak ednako stari petelini, presežejo jih pa za 50% na teži i kakovosti.

Kapun je tudi prav dobro nadomestilo za kokljo (kokvačo). Piščance zna varovati i voditi bolje, kak najboljša kokoš. V mladiče, ki mu jih zavupajo, je tak zaljubljen, da ešče odraslih noče pustiti, morajo mu jih odvzeti. Kapun vodi i skrjuje v okrilje do 30 piščancev i ešče več. K temu ga je pa bolj težko navaditi. Osem do deset mesecev stare kapune zapri skozi tri noči pod zaboj, da se navadi sedeti, tretji ali četrti večer mu daj več dni stare piščance pod krilo, če pa ešče po dnevi z njimi ni dober, mu jih odvzamaj i zvečer zopet poskus. V par dneh se gotovo navadi. Pa tudi za valjenje (leženje) se da vporabiti.

To bo gotovo zanimalo rejce štajerskih kokoši, ar te, kak je znano, ne kokvačejo rade.

Glavno pri kapunih pa je dosti boljša cena, kak za peteline i kokoši i kar bi bilo za naše razmere najvažnejše, čas odprodaje. Od zvaljenih piščanc je približno polovico petelinčkov. Telko petelinčkov pač nihče ne rabi, zato se jih odprodaja v velikih množinah i to ravno v času, ko je vse polno piščanc i ko nimajo skoro nobene cene. V zimskem času, kak so že godni kapuni, pa ni druge perutnine na trgu in že radi tega dosežejo ešče ugodnejše cene.

Neugodno je edino to, ar se mora računati 2-3 odstotke izgub pri kapuniziranju. Pa to ne sme preplašiti nikoga, ar je takšen po vseh modernih nazorih o mesu, užiten, saj je izkrvavel.

Najboljši čas za kapuniziranje so meseci od junija do septembra. Kapunizira se 3 do 4 mesecev stare petelini. Pred operacijo petelinček 24 ur ne sme dobiti hrane i 6 ur vode.

Kapunov ni treba posebej krmiti, ker je jako skromen i kokoši ne plaši. Za na mizo so godni, ko so osem do devet mesecev stari, torej ravno zimske mesece i praznike, kak je najmanj kokoši na trgi. Predolgo jih ni dobro držati, razven, če se jih vporablja za kokvače, ar meso zgubi na vrednosti, je sicer bolj mastno, mast se raztopi pri pečenju, meso pa

ostane bolje suho, ne več tako sočno, kak pri mlademu.

Najboljša kokošja pasma za kapuniziranje so štajerke, štere se zadnja leta tu jako forsira. Kapuni te pasme so že bili več kak pred 100 leti, kak sem od začetka omeno, skoro po celi Evropi znani. Dobri in ravnokantentabii so seveda tudi kapuni drugih kokoških pasem.

Kapunizira se lahko tudi gosi, race, pure i drugo perutnino, samo, da mora te par mesecov dalje krmiti, da so godni.

Splošna vpeljava kapuniziranja bi nesla dvojni dobiček, piščancev bi prišlo v prvih poletnih mesecih manje na trg i bi se s tem njihova cena regulirala, kapune bi se pa drago prodalo v zimskih mesecih, ko je druge perutnine le malo na trgi.

O operaciji sami tu ne bom razpravljao, ar je to težko popisati. Če se kdo hoče naučiti kapuniziranja, kar je z modernimi instrumenti prav lahko, se naj obrne na g. živinozdravnika dr. Šerbeca v M. Soboti, štéri ga bo drage volje brezplačno navado. Seveda mora za peteline vsak sam skrbeti.

Na semenogojstvo postajo v Beltince napravi izlet Kmetijska podružnica v M. Soboti v nedeljo 26. t. m. i sicer samo za člane te podružnice i podružnice v Mačkovcih i Križevcih. V prvi vrsti so vabljeni člani teh podružnic, ki že gojijo pšenico i oves s te postaje, da vidijo razliko o uspeh. Sestanek ob 3/4 na 10. na postajališču v Dokležovju, to je ob prihodu vlaka.

Kako bom napravil iz slabe- ga travnika dober travnik!

(Nadaljevanje)

Kmetovalec, ki si je pripravil zemljo za sprotolesnjo setev to je ki namerava napraviti dober travnik, more že po zimi misliti kaj bo pa pravzaprav sejo, da si lejko pravočasno naroči potrebna semena. Pravilno bi bilo, da bi zbrali semena od onih dobrih trav, ki v dotični zemlji uspevajo najboljšo. To doženemo na ta način, da pregledamo trave preden smo travnik preorali, oziroma na sosednih nepreoranih travnikih. Iz tako zbranih trav bi potem sestavili v gotovem razmerju travno semensko zmes, ki bi bila za dotično zemljo in razmere najboljše. V taki mešanici so tudi zastopane v gotovi množini razne detelje. Sestavljanje mešanice travnega deteljnega semena, je precej težavno delo in zahteva gotovo strokovno izobrazbo. Da bi se pa to delo kmetovalcem olajšalo oziroma prihranilo, je Kmetijska družba v Ljubljani sestavila za razna zemljišča potrebne zmesi. Tako ponuja v svojem glasilu v "Kmetovalcu" zmes travnega deteljnega semena za peščeno, srednje težko in težko zemljo. Ker so te zmesi strokovno sestavljene, jim lejko zaupamo in si mnogo dela in truda ter mogoče tudi razočaranje prihranimo. V teh mešanicah so zastopane najboljše trave visoke, srednje in nizke rasti, ter detelje, ki delajo gostó rušo, ter dajo dosta in

dobro krmo. Potrebna količina semena je na 1 kat. oral približno 25-30 kg.

Sejati moremo že v mesecu aprilu, in sicer slično kakor deteljo — z zaščitnim sadežem. Kakor so z raznimi poskusi dognali je najboljši zaščitni sadež oves. Delo izvršimo tako, da naprej posejamo oves, recimo s sejalnim strojem V to svrho bomo posejali oves nekoliko redkeje, kakor ga sejamo samega. Približno računajma 40-60 kg na 1 kat. oral.

Ko smo oves posejali lejko sejamo travno mešanico z rokov. Pri sejanju mešanice travnega semena moremo zelo paziti, da celokupno količino enakomerno razdelimo po celi površini. Ker so v mešanici semena različne teže ne sejajmo preveč na široko, ampak bolj ozko, da ne bomo težja semena daleč vstran vrgli, lahka bi pa padla blizu nas. Iz tega razloga tudi moremo seme večkrat pomešati, da se težja semena ne ločijo od lažjih. Najlepše in najenakomernije posejamo, če sejamo podolgem in povprek. Za sejanje si zberimo le dobrega sejača. Setev povlačimo z lejko brano, da se seme nekoliko zakrije, ali je pa z lejkim valekom pritisnemo k zemlji. Če po setvi pride kaka ploha in se napravi na zemlji krasta jo moremo razdreti z zobčastim valekom, de nežne travice lahko vzkalijo in se razvijajo.

Oves sejamo samo zato, da brani kaleče travice pred žgočim solncem. Ko se je pa mlada trava utrčila je oves svojo nalogo končal, zato ga moremo pokositi že zelenega. Če oves pustimo da dozori, preveč zasenči travo, ki se potem nemre razrasti, ostane slabotna in prerodka. Še večja je pa škoda, če oves poleže.

Če je vse šlo po sreči, že prvo leto dobimo eno malo košnjo, ki pa še vedno več dá, kak pa kakši zanemarjeni travnik v 2 košnji. Drugo leto po setvi pa dobimo že velike pridelke, ki nas zadovoljijo ne samo po množini, ampak tudi po kakovosti krme

Kar se tiče nadaljnega oskrbovanja teh travnikov, moremo njim posvečati največjo skrb tako glede obdelovanja, kakor gnojenja. Mnogo bolj se moramo brigati za take travnike, kakor pa za navadne že zanemarjene travnike. Pri teh se namreč hitro pokaže vsaka malomarnost mnogo prej, kakor na zanemarnjenih. Do skrajnosti zanemarjen travnik se nemre še bolj poslabšati, dokler iz dobrega travnika hitro lejko postane slab travnik.

Kaj pa dosežemo z napravo takih dobrih travnikov? Pridelamo dosta in dobro krmo, tako da živina lejko bo žrla krmo, ne pa slamo. Slama naj ostane le za steljo, da bomo imeli dovolj dobrega gnoja. Imeli bomo več dela, in sicer dela, ki se še danes tudi izplača. Če to delo nemremo sami opraviti damo zaslužek drugim, vsaj nas je dosta takih v našem kraju, ki iščemo delo. Še mnogo dobrega bi lejko našteo, ki nam nudijo taki travniške naprave, pa rajši se sami kmetovalci prepričajte o tem. Prepričate se pa, ako začnete dobre travnike delati — če se pa enkrat začne to delo, potem se pa bo samo od sebe nadaljevalo brez vsake propagande, ker kmetovalci bodo uvidili velike koristi tega dela.

Tržne cene

Biki kg od 3 do 450-5 Din, telice kg od 3 do 450-5 Din, teleta kg 4 do 5 Din, cena teletom padla za 1-150, ponudba velika, prodaja teška. Svinje žive kg 650-8 Din, zaklane 9 10 Din. Cena svinjam je čvrsta, ker je premalo blaga.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg 7-8 Din, svinjetina kg. 10-15 Din, teletina kg. 6-14 Din, moka pšenična ogg. kg. 350 do 375 Din, moka II. kg. 325-350 Din, moka V. kg. 3.- Din, moka ržena kg. 3 do 350 Din, kava surova kg. 42 80 Din, kava pražena kg. 48-125 Din, riž kg. 6 14 Din, sladkor kristalni kg. 1450 Din, v glavah kg. 15.- Din, kocke kg. 16.- Din, bučno olje 1 lt. 18 Din, olje oljivo 1 lt. 16-24 Din, sol Kreška kg. 250 Din, sol morska mleta kg. 275, sol živinska kg. 140 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 140.- Din, žito 1 q 160.- Din, koruza debela 1 q 110.- Din, koruza čequatina 1 q 130.- Din, oves 1 q 120.- Din, ajda 1 q 110 115 Din, ječmen 1 q 120 130 Din, proso 1 q 110.- Din, krompir 1 q 80 100 Din, seno 1 q 60-70 Din, slama i q 40-50 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 96.- Din, tomažova žlindra 18/20% 1 q 116.- Din, Nitrofoskal 1 q 148.- Din, kalijsol sol 42% 1 q 182.- Din, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18.- Din.

Cement Trboveljski 1 q 67.- Din, cement Splitski 1 q 65.- Din, apno žgano 1 q 38.- Din.

Dobite vse vrste rezanega in tesanega lesa po ceni v zameno za koruzo pri LESNI INDUSTRIJI, RUŠE pri MARIBORU. 2

Razglas.

Očinska gostilna v Šalovcih hšt. 66. se dne 13. julija 1932 popoldne ob 13 uri na lici mesta odda

na javnoj dražbi v zakup

za dobo 3 leta od 1. jan. 1933 do 31. decembra 1935.

Izklicna cena 3000.- Din.

Reflektanti morajo vložiti pred dražbov 1500.- Din. kavicje in razen tega z merodajnimi (verodostojnimi) dokumenti dokazati, da so premožne osebe.

Dražbeni pogoji so na razpolago in na ogled vsaki čas pri obč. županu.

Za občino:

3 ŽUPANEK obč. župan.

**Najlincejši i vsake vrste sladoled i ledena kav-
se dobi vsaki den v slaščičarni
NOVAK v Murški Soboti.**

KODAK.

Ali ste si že ogledali

AGFA.

nova dospela kolesa, gramofoni in plošče, fotografske aparate in fotomaterijale, šivalne in pisalne stroje, ter se prepričajte o znižanju cen pri ti.

PUCH.

ERNEST ŠTIVAN v Murški Soboti.

RADIO APARATI!!

DÜRKOPP